

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

MUNKAFELÜGYELETI FŐOSZTÁLY

J E L E N T É S

a munkavédelmi hatóság 2015. I. negyedévi ellenőrzési tapasztalatairól

Bevezetés

A munkavédelmi hatóság 2015. I. negyedévi ellenőrző tevékenységét a Nemzetgazdasági Minisztérium Munkafelügyeleti Főosztályának (a továbbiakban: Főosztály) 2015. évi Ellenőrzési Irányelvei, Országos Hatósági Ellenőrzési Terve és a munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervek munkaterveiben meghatározottak figyelembe vételével végezte.

A munkavédelmi hatóság elkötelezett abban, hogy a munkavállalók egészségét és biztonságát, valamint hosszabb távon a munkavégző képességét és életkilátásait veszélyeztető munkakörülmények javuljanak, a munkavédelmi ellenőrzések hatékonyabbá váljanak.

A célkitűzéseknek megfelelően a munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére épült. A szakmai tevékenység tükrözte a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során megmutatkozott az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

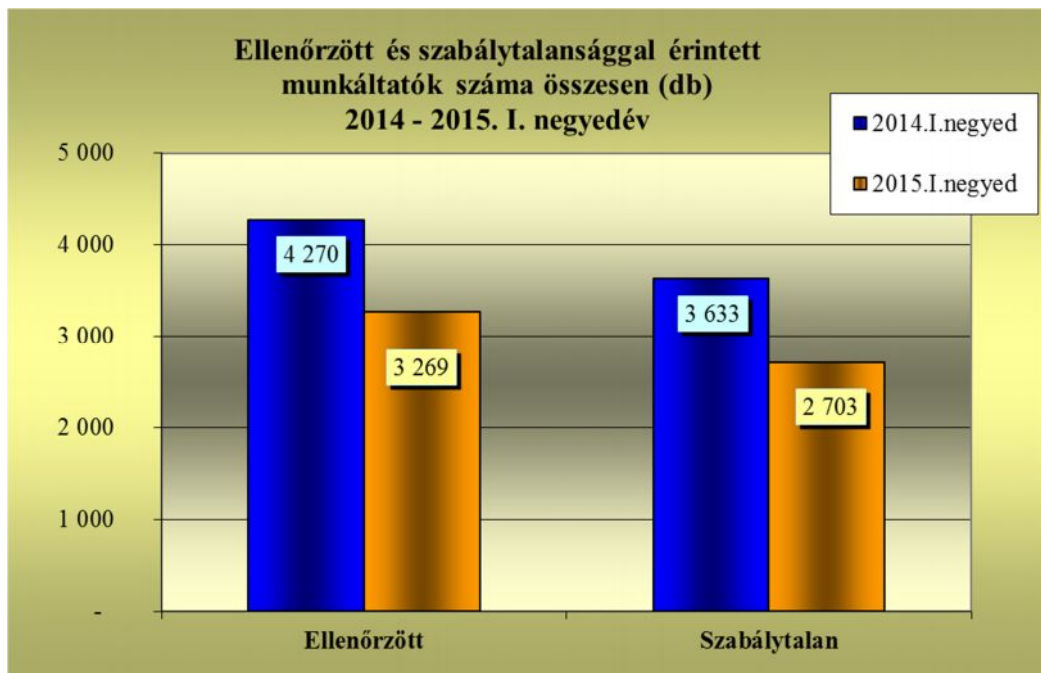
1. MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK

1.1. Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók, illetve munkavállalók

A 2015. I. negyedévében a munkavédelmi hatósági ellenőrző munka 3 269 munkáltatóra terjedt ki, amelynek során a felügyelők ellenőrizték az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok betartását.

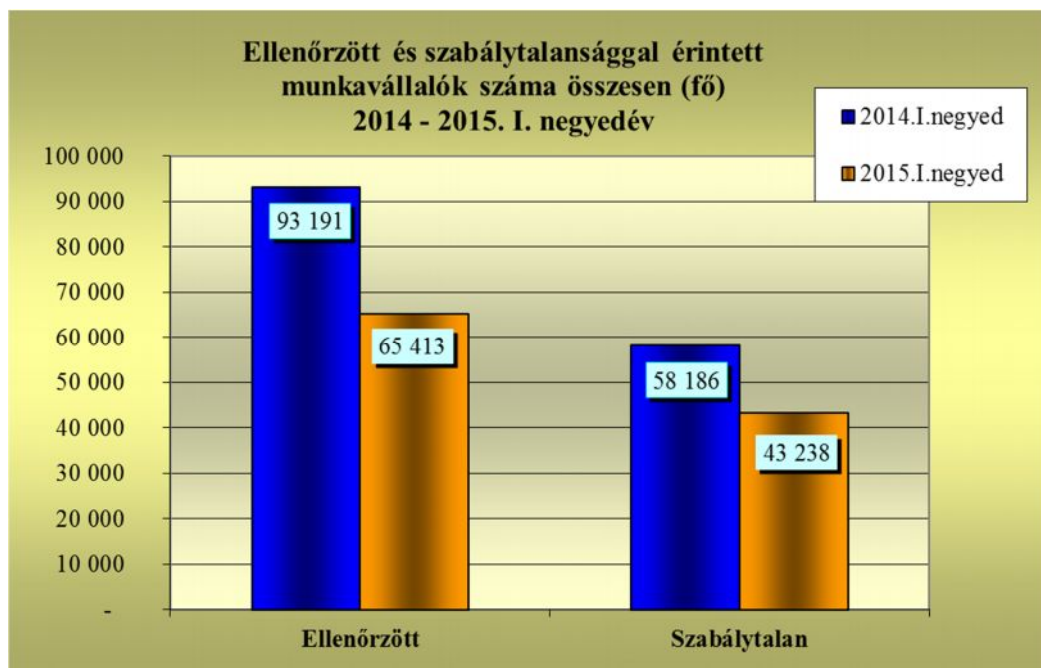
Az ellenőrzött munkáltatók 82,7%-ánál tapasztaltak munkavédelmi szabálytalanságot, ez az arány 2,4%-kal kevesebb a 2014-as év azonos időszakában tapasztalt 85,1%-ához képest.

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkáltatók számát az *1. számú ábra* mutatja.

A munkavédelmi felügyelők az ellenőrzések során 65 413 munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálták. Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 66,1%-ánál tapasztaltak. Ez az arány 3,7%-kal magasabb, mint az előző év azonos időszakában (62,4%).

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkavállalói létszámot a 2. számú ábra mutatja.

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 34,3%-a volt súlyos szabálytalansággal érintett, ez 14 848 főt jelent, mely 2,3%-kal kevesebb, mint a 2014. I. negyedévi 36,6%-os súlyosan veszélyeztetett 21 276 főt érintő létszám.

1.2. Az ellenőrzések megoszlása

A munkavédelmi ellenőrzések számában nagyobb arányt képviseltek az olyan ágazatok alá tartozó munkáltatók – mezőgazdaság, feldolgozóipar, gépipar, építőipar – ahol a munkavállalók egészségének, biztonságának veszélyeztetése gyakoribb és a veszélyeztetések mértéke is súlyosabb.

A kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek számát és az összes ellenőrzéshez viszonyított arányát az 1. számú táblázat mutatja.

1. számú táblázat

Kiemelt ágazat	Ellenőrzések száma (db)
Mezőgazdaság	144
Feldolgozóipar (kivéve: gépipar)	716
Gépipar	362
Építőipar	801
Bányászat	2
Egészségügyi, szociális ellátás	35
Kiemelt ágazat összesen	2 060

Ellenőrzött munkáltatók száma összesen	3 269
---	--------------

Százalék (kiemelt ágazat / összesen ellenőrzött munkáltatók száma)	63,02
---	--------------

(Az Mvt. előírása alapján a bányászati ágazatra vonatkozóan a munkaegészségügyi követelmények ellenőrzése tartozik a munkavédelmi hatóság hatáskörébe. A bányászati ágazatot veszélyessége miatt kezeljük kiemelt ágazatként az ellenőrzések során.)

A munkavédelmi hatóság a 3 269 munkáltató ellenőrzése során 5 874 látogatást folytatott le.

A látogatások számát a látogatások leggyakoribb okai szerinti bontásban a 2. számú táblázat tartalmazza.

Látogatások leggyakoribb oka	Látogatások száma
Terv szerinti	3563
Balesetvizsgálat	526
Közérdekű bejelentés	515
Terv szerinti, utóellenőrzéssel	459
Célvizsgálat	378
Előre nem tervezett	83
Foglalkozási megbetegedés (mérgezés) kivizsgálása	81
Felkérésre végzett ellenőrzés	53
Panaszvizsgálat	52
Kérelem	51
Egyéb	113

Látogatásra legtöbbször terv szerinti ellenőrzés alapján került sor (az összes látogatás 60,7%-a).

A fővárosi és a megyei kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervei munkavédelmi felügyelőségeire (a továbbiakban: munkavédelmi felügyelőségek) beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek felülvizsgálata során szerzett tapasztalatok, illetve a munkavállalók kérelme alapján balesetvizsgálatra az ellenőrzések 9%-ában került sor.

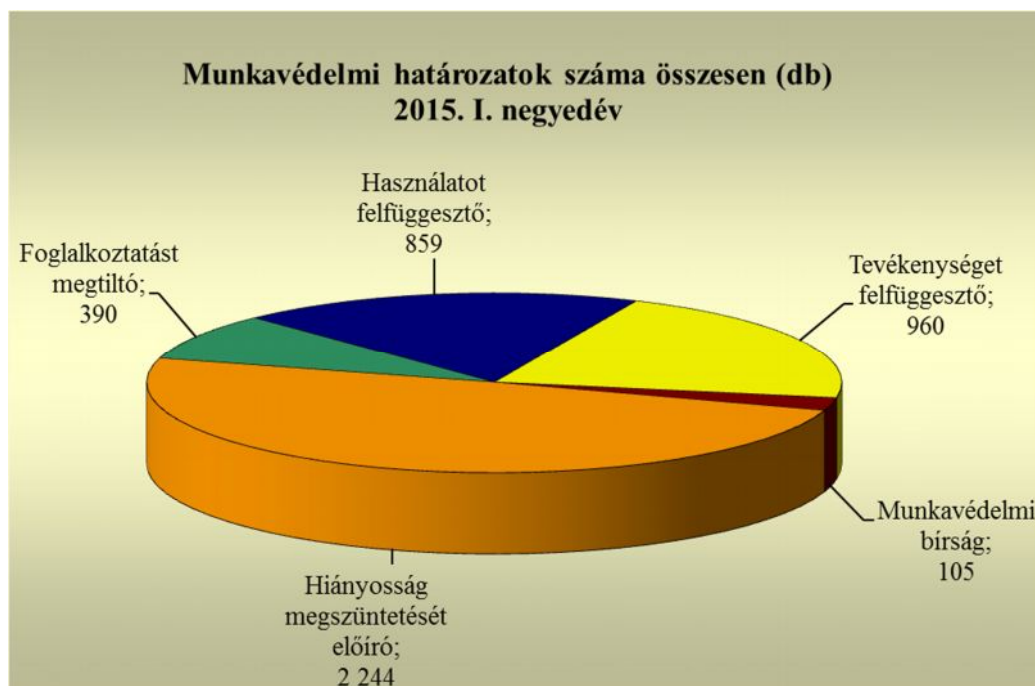
Az állampolgárok nagy számban tettek bejelentést, az egészséget és biztonságot veszélyeztető körülmények miatt. A felügyelők a közérdekű bejelentés miatti 515 látogatásuk során 392 közérdekű bejelentést, 52 panaszbejelentés miatti látogatás során 48 panaszt vizsgáltak ki. A látogatások 9,7 %-a irányult közérdekű és panaszbejelentések kivizsgálására.

Utóellenőrzésekre a látogatások 7,8%-ában, míg célvizsgálatra az ellenőrzések 6,4%-ában került sor.

A munkavédelmi felügyelőségekre beérkező bejelentett, kivizsgálásra kötelezett súlyos munkabalesetek kivizsgálása részben megtörtént, illetve még nem fejeződött be.

AZ ELLENŐRZÉSEK SORÁN HOZOTT HATÁROZATOK

Az ellenőrzések eredményeként összesen 4 558 db munkavédelmi határozat került kiadmányozásra a 3. számú ábra szerinti megoszlásban.

A kiadmányozott határozatok közül az azonnali intézkedést foganatosító és a hiányosság megszüntetésre kötelező határozatok száma a meghatározó. Az azonnali intézkedést foganatosító 2 209 db határozat és a hiányosság megszüntetését előíró 2 244 db határozat mellett 105 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására.

Az érdemi munkavédelmi döntések 3,3%-a vont maga után valamilyen pénzügyi jellegű szankciót (munkavédelmi, illetve eljárási bírság).

A 4 558 db közigazgatási határozatban összesen 16 465 intézkedést hoztak a felügyelők. E határozatokban foglalt intézkedések közül 4 648 munkabiztonsági jellegű, 2 155 intézkedés munkaegészségügyi és 9 662 intézkedés munkavédelmi* tárgyú volt.

Az összes intézkedésen belül a munkaegészségügyi intézkedések aránya 13,1%-ot, a munkabiztonsági intézkedések aránya 28,2%-ot tett ki, míg a legmagasabb arányt a munkavédelmi intézkedések képviselték 58,7%-kal.

A munkavédelmi felügyelők ellenőrző munkájában érvényesült a munkavédelem komplex szemlélete.

*(*munkavédelmi intézkedés: olyan intézkedések köre, amelyek mind a két szakterületet (munkabiztonság és munkaegészségügy) egyaránt érintik. pl. kockázatértékelés, egyéni védőeszközökkel kapcsolatos intézkedések, stb.)*

2. KIEMELT SZAKMAI CÉLOK ELLENŐRZÉSÉRE VONATKOZÓ TAPASZTALATOK

A közigazgatási határozatokban foglalt intézkedések szakmai tartalma szerint a leggyakoribb intézkedéseket a 3. számú táblázatban nagyságrendi sorrendben bemutatott munkáltatói mulasztások miatt kellett meghozni.

3. számú táblázat

Leggyakrabban előforduló mulasztások megnevezése	Intézkedések száma
Munkavédelmi ismeretek hiánya	1 098
Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése	941
Létesítmények érintésvédelme	752
Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya	702
Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése	655
Munkaeszköz nem megfelelő állapota, karbantartás hiánya	616
Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb..)	589
Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése	576
Botlás- elesés és elcsúszás veszély	547
Villamos hosszabbítók, tápkábelek hiányosságai (szerelvények, szigetelés, elhelyezés)	542
Elhelyezés, telepítés, rögzítés	466
Be- és leesési veszély	444
Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése	444
Kockázatértékelés hiánya nem veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszköznél, tevékenységeknél	416
Figyelmeztető-, és funkció jelölések hiánya	408

Összességében a legtöbb intézkedés a villamosbiztonsági hiányosságok (7,9 %) miatt született (3. és 10. intézkedés). Ezután a nem megfelelő munkaeszközök (7,3 %) miatti intézkedés következik (6. és 7.) intézkedés. A harmadik legtöbb intézkedést a „Munkavédelmi ismeretek hiánya” miatt hozták a felügyelők, amely az összes intézkedés 6,7 %-a.

A „Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése” tárgyú intézkedéssel érintett hiányosságok miatt a felügyelők az összes intézkedés 5,7 %-át hozták. Az „Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya” miatt az 5. legtöbb intézkedést hozták a felügyelők (az összes intézkedés 4,3 %-a).

Továbbra is magas a munkaköri „Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése” miatt hozott intézkedések száma. (6. legtöbb intézkedés, az összes intézkedés 4,0%-a.)

Az „Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése” tárgyban intézkedtek a legtöbbet a felügyelők, ami az összes

intézkedés 3,5%-át teszi ki. Hasonló arányban hoztak intézkedést a „Botlás- elesés és elcsúszás veszély” miatt a felügyelők (az összes intézkedés 3,3 %-a).

2.1. Kiemelt intézkedések

A kiemelt érdemi intézkedések az érdemi intézkedéseken belül a munkavállalók életét, testi épségét, egészségét leginkább veszélyeztető munkáltatói szabályszegésekre utalnak.

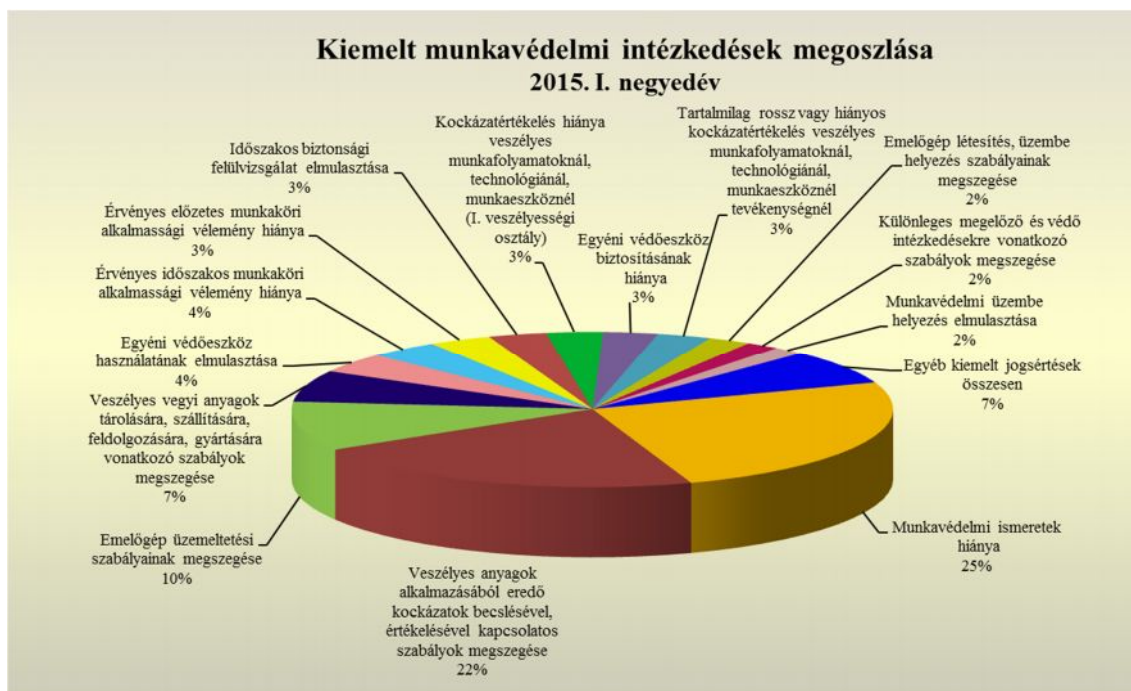
A tárgyidőszakban a kiemelt érdemi munkavédelmi intézkedések száma 4 351, a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések száma 2 300, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések száma pedig 392 volt. A kiemelt intézkedések az összes intézkedés 42,8%-át teszik ki.

2.1.1. Kiemelt munkavédelmi intézkedések

A 9 662 munkavédelmi intézkedés közül a kiemelt munkavédelmi intézkedések száma 4 351, ami az összes intézkedés 58,7%-a.

A kiemelt munkavédelmi intézkedések megoszlását a 4. számú ábra mutatja.

4. számú ábra

A kiemelt munkavédelmi intézkedések közül összességében a legtöbb intézkedést (28,2%) a veszélyes anyagokkal kapcsolatban tették a felügyelők (2. és 4. legtöbb intézkedés), míg a második leggyakrabban a „Munkavédelmi ismeretek hiánya” miatt intézkedtek (25,2%) a felügyelők. A harmadik legtöbb intézkedést az „Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése” miatt hozták a felügyelők (10,2%).

Továbbra is gondot jelent az egyéni védőeszközök használatának elmulasztása. Az erre irányuló intézkedések a kiemelt munkavédelmi intézkedések 4,2%-át jelentették.

2.1.2. Kiemelt munkabiztonsági intézkedések

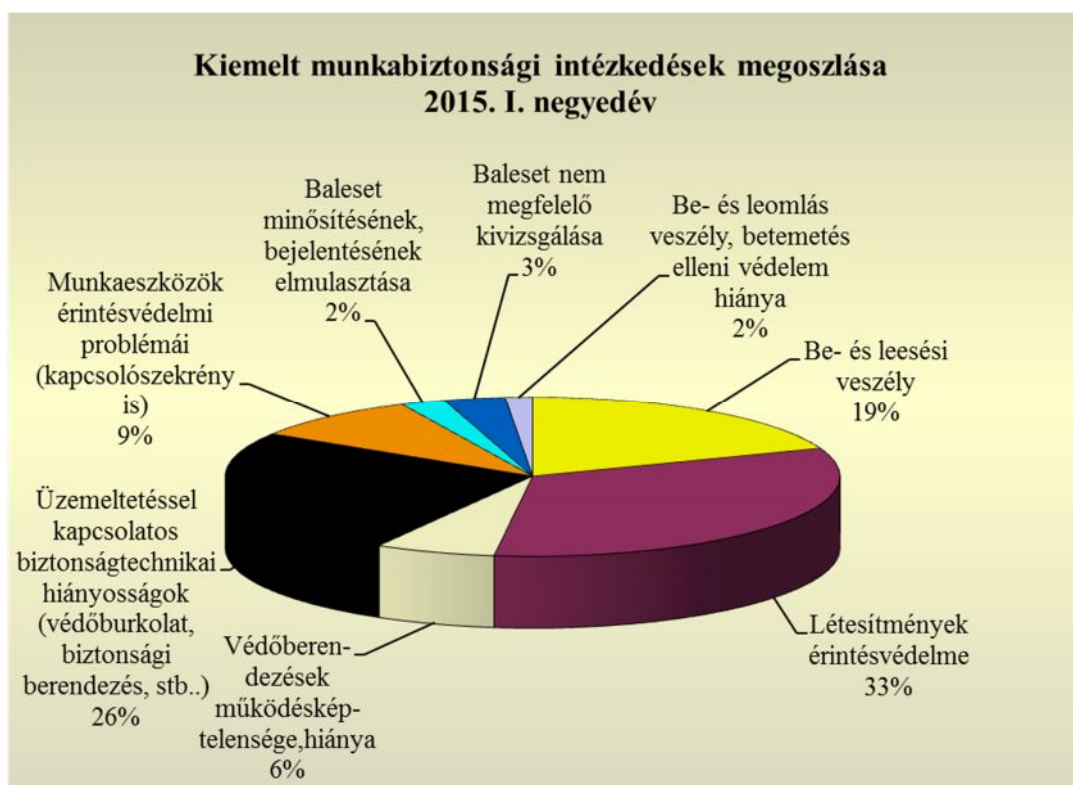
A 4 648 munkabiztonsági intézkedés közül a kiemelt munkabiztonsági intézkedések száma 2 300, ami az összes intézkedés 14%-a.

A 2015. I. negyedév során a kiemelt munkabiztonsági intézkedések közül leggyakrabban a létesítmények érintésvédelme (32,7%), az üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (25,6%), be-és leesés veszély (19,3%), valamint a munkaeszközök érintésvédelmi problémái (9,1%) miatt kellett a felügyelőknek intézkedni.

Ezek az intézkedések adják a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések 86,7%-át.

A kiemelt munkabiztonsági intézkedések megoszlását az 5. számú ábra mutatja.

5. számú ábra

2.1.3. Kiemelt munkaegészségügyi intézkedések

A 2 155 munkaegészségügyi intézkedés közül a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések száma 392, ami az összes intézkedés 2,4%-a.

A munkaegészségügyi területen a munkahelyi zajjal, és a zajjal kapcsolatos kockázatértékeléssel kapcsolatos hiányosságok miatt kellett a felügyelőknek a legtöbb intézkedést hozniuk (37 %).

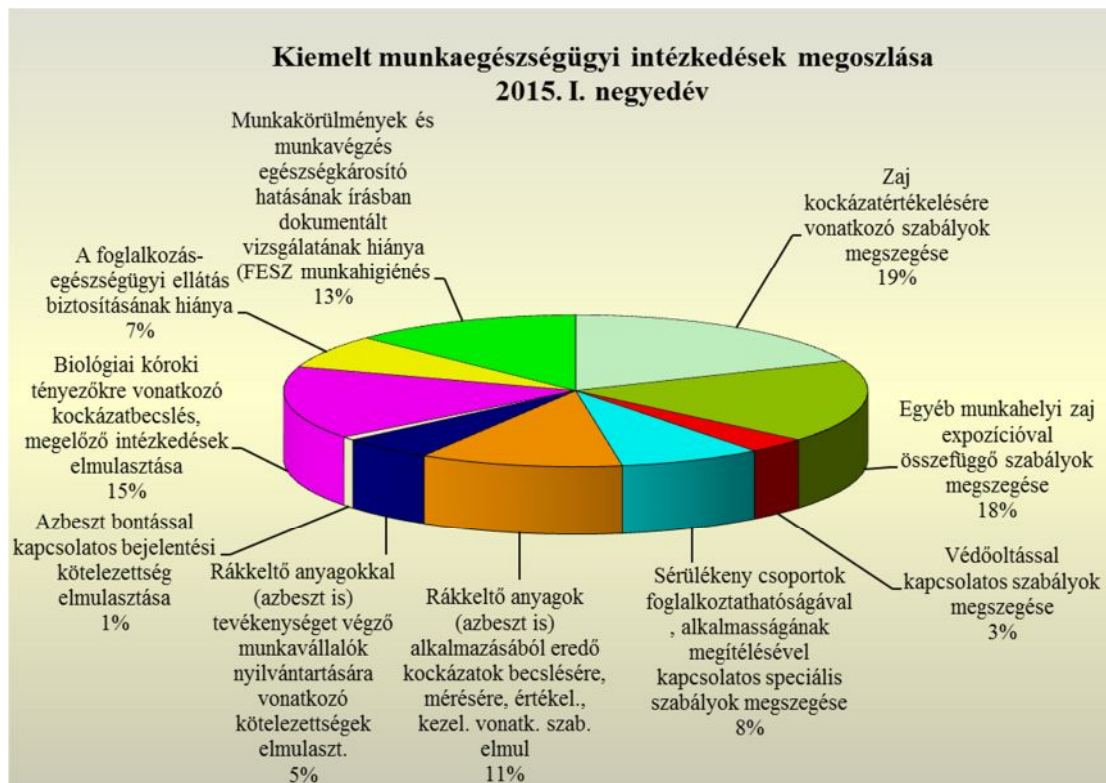
A „Rákkeltő anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésére, mérésére, értékelésére, kezelésére vonatkozó szabályok elmulasztása” miatt az összes kiemelt munkaegészségügyi intézkedés 16 %-ában intézkedtek a felügyelők.

A zajjal és a rákkeltő anyagokkal kapcsolatos intézkedések adják a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések mintegy 53%-át.

A biológiai kóroki tényezők expozíciójából származó kockázatok megelőzése, csökkentése érdekében hozott felügyelői intézkedés a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések 15 %-át teszi ki. A megelőzést szolgáló védőoltás hiánya okán is szükséges volt a felügyelőknek eljárni, az intézkedések 3 %-a ezt mutatja.

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések megoszlását a 6. számú ábra mutatja.

6. számú ábra

A felügyelők az intézkedések 13 %-ban adtak ki kötelezést a munkakörülmények és munkavégzés és egészségkárosító hatásainak írásban dokumentált vizsgálatának foglalkozás-egészségügyi szolgálat általi elvégzésére.

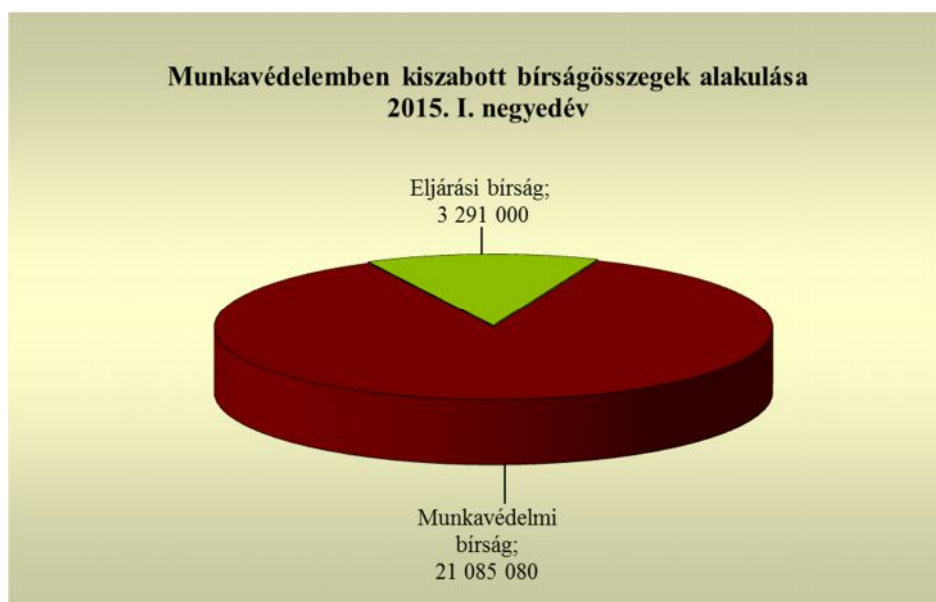
A kiemelt védelemre szoruló munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, terhes, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek, fogyatékossgal élők) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során hozott kötelezések az összes kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések 8 %-a.

A felügyelők még mindig találkoznak olyan munkáltatóval, aki a munkavállalói részére a foglalkozás-egészségügyi ellátást nem biztosítja, mivel a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések 7 %-a foglalkozás-egészségügyi ellátásra vonatkozó kötelezésekre irányul.

A 2015. I. negyedévében a szankcionálás során 105 esetben munkavédelmi, 49 esetben eljárási bírságot alkalmaztak a felügyelők (7. számú ábra), 21 085 080 Ft és 3 291 000 Ft összegben. (8. számú ábra).

8. számú ábra

A munkavédelmi felügyelőségek munkavédelmi bírság alkalmazási gyakorlata megfelelt a kis- és középvállalkozásokra vonatkozó törvényi előírásnak. A munkavédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos Kormányrendelet alkalmazása az egységes gyakorlat kialakítását nagyban elősegítette.

A felügyelőségek 2015. I. negyedévében saját kezdeményezésű nyílt napot 1 esetben szerveztek. Közös szervezésben 10 alkalommal, közös szakmai fórumon pedig 4 esetben vettek részt.

3. SÚLYOS JOGSÉRTÉSEK

A 2015. I. negyedévében a súlyos jogsértések között továbbra is jellemző a magasban végzett munkáknál a leesés elleni megfelelő kollektív műszaki védelem kialakításának hiánya, a leesés

elleni védelemül szolgáló egyéni védőeszköz munkáltató általi biztosításának, vagy a munkavállaló részéről történő használatának elmulasztása.

Közműépítési földmunkáknál sok esetben elmarad a dúcolás, miközben a közúti járműforgalom közvetlenül a munkagödör mellett halad, megnövelve ezzel a föld beomlásának veszélyét.

Villamos berendezések esetében a közvetlen illetve közvetett érintés elleni védelemmel kapcsolatos hiányosság a leggyakoribb veszélyeztetés. A villamos berendezések védőburkolatainak nem megfelelő rögzítése, a villamos vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének elmulasztása rendszeresen ismétlődő probléma.

A feldolgozó ipar, gépipar, illetve a mezőgazdaság területén használt gépek, berendezések esetében továbbra is gyakran fordulnak elő súlyos balesetek a veszélyes tér lehatárolására szolgáló védőburkolatok, biztonsági berendezések hiánya, illetve azok használatának kiiktatása, elmulasztása miatt.

A gépkezelői jogosultság hiányában (nem megfelelő képesítés miatt) történő munkavégzés legtöbbször az anyagmozgatással, raktározással kapcsolatban merült fel, (emelőgépek, targoncák jogosulatlan használata).

A munkaegészségügyi súlyos veszélyeztetések között vezető helyet foglal el az előzetes, illetve az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatokra vonatkozó követelmények betartásának elmulasztása; egyéni védőeszköz biztosításának hiányában veszélyes anyagokkal/keverékekkel történő munkavégzés; a munkaegészségügyi mérések elmulasztása, és felső beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban egyéni hallásvédő eszköz biztosítása, használata nélkül történő munkavégzés.

A vizsgált időszakra jellemző ellenőrzési tapasztalatok alapján a munkavállalók életének, testi épségének, egészségének súlyos veszélyeztetése az *1. számú melléklet* negatív példák című pontjaiban ismertetett cselekményekkel valósult meg.

4. UTÓELLENŐRZÉSEK

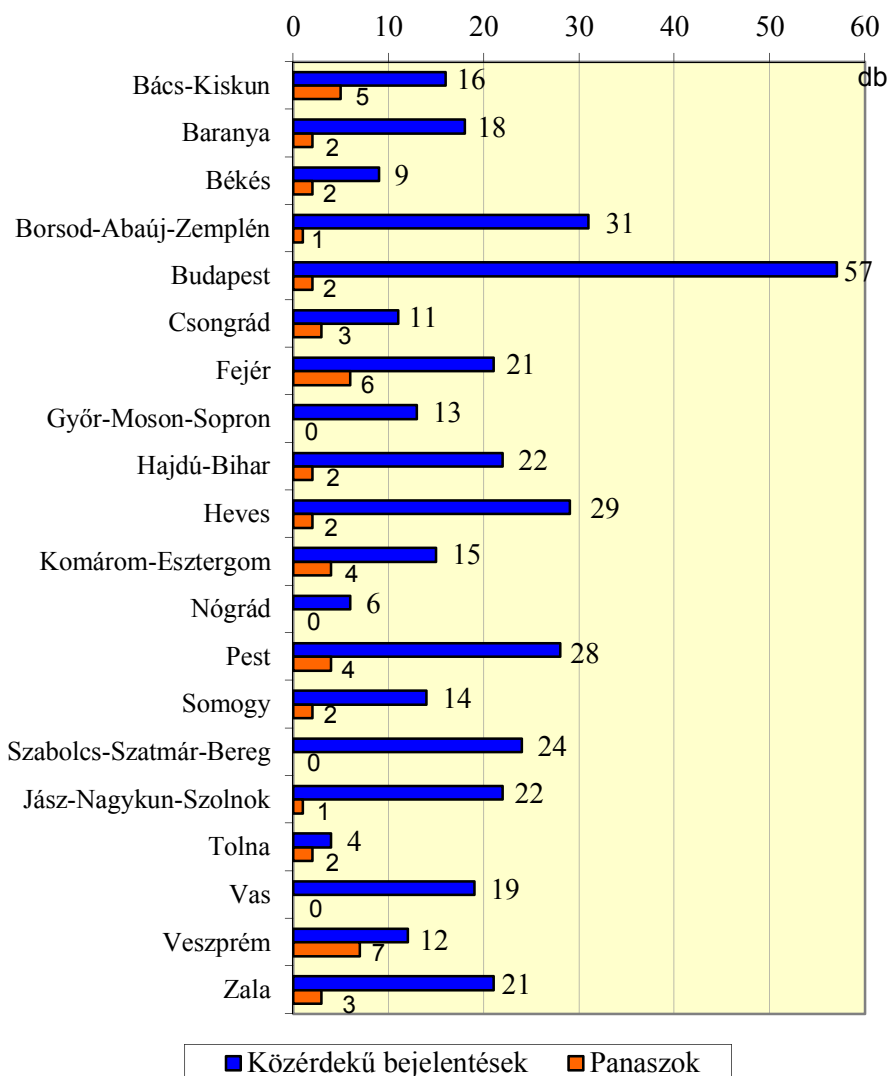
A munkavédelmi felügyelői intézkedések hatékonyságának egyik mutatója, hogy a munkáltatók milyen arányban hajtják végre a döntéseiket. A 2015. I. negyedévében a felügyelők összesen 345 db utóellenőrzést végeztek, ami az ellenőrzött munkáltatók 11,1 %-át érintette. Az utóellenőrzések tapasztalata szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket 49 esetben nem hajtották végre, ami 42 munkáltatót érintett. Ez a munkáltatók 1,3 %-ban jelentette a hatósági intézkedések végrehajtásának elmulasztását.

Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárási bírságok összege a 2015. I. negyedévében 3 291 000 Ft volt.

5. PANASZOK, KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK VIZSGÁLATA

A munkavédelmi felügyelőségek jelentései alapján a 2015. I. negyedévében beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok számát, megoszlását a *9. számú ábra* mutatja.

**2015. I. negyedévben a munkavédelmi
felügyelőségekhez beérkezett közérdekű bejelentések és
panaszok megoszlása megyénként**

A munkavédelmi felügyelőségekhez 2015. I. negyedévben országosan **összesen 392 db közérdekű bejelentés és 48 db panasz** érkezett.

5.1. A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti megoszlása

A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti százalékos megoszlását a 10. számú ábra mutatja.

Az „egyéb munkavédelmi jogsértés” számadatait figyelembe nem véve a legtöbb **közérdekű bejelentés** (212 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (126 db) és a személyi feltételekkel (45 db) kapcsolatos bejelentések.

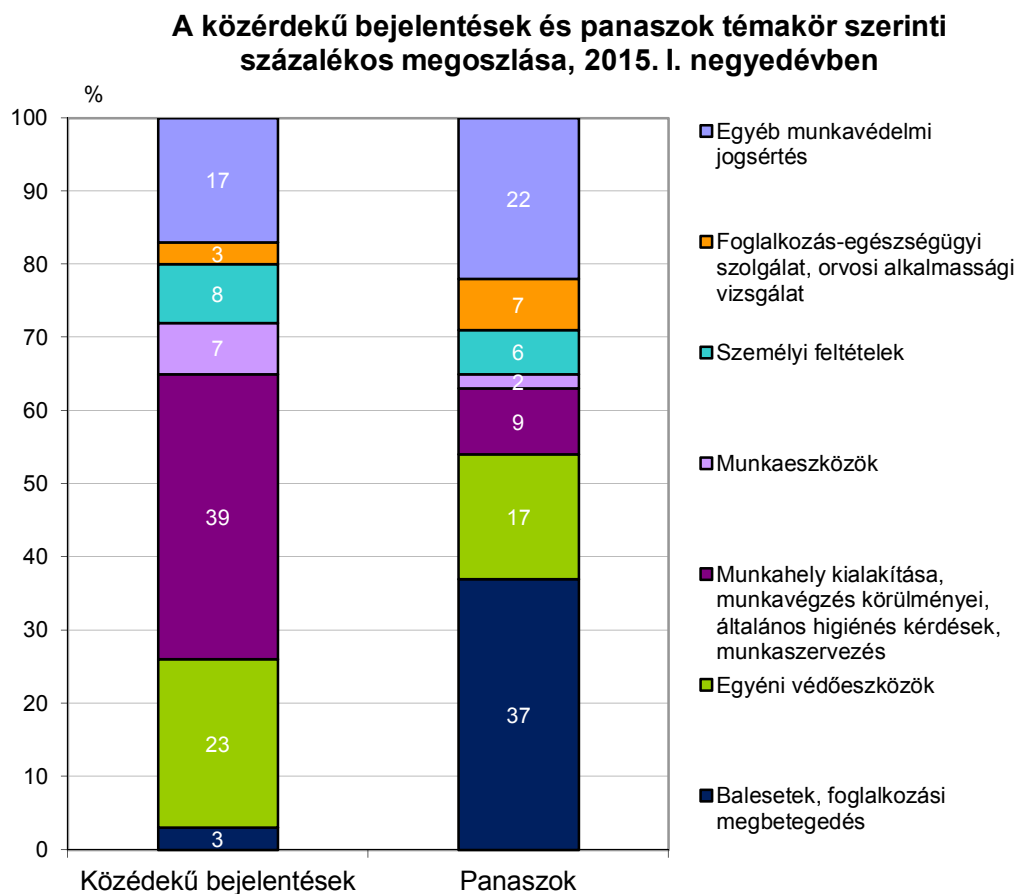
A beérkezett **panaszok** tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb panasz – a közérdekű bejelentésektől eltérően – a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben (20 db), azután az

egyéni védőeszközök témakörben (9 db), majd a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdés, munkaszervezés témakörben (5 db) érkezett.

A 10. ábrán látható, hogy a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben sokkal több panasz érkezett, mint közérdekű bejelentés.

Ennek oka, hogy leggyakrabban a balesetet szenvedett vagy a foglalkozási betegséggel érintett munkavállaló élt panasszal, mert a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá a foglalkozási megbetegedés ill. fokozott expozíciós eset bejelentésének elmaradását sérelmezte.

10. számú ábra

5.2. A bejelentésekkel érintett jellemző gazdasági ágazatok

A munkavédelmi felügyelőségek jelentései alapján megállapítható volt, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok a gazdaság legkülönbözőbb ágazatait érintették. 2015. I. negyedévben a bejelentések többsége a feldolgozóipari, az építőipari, a mező- és erdőgazdasági, a kereskedelmi- és vendéglátási, a szállítási, valamint a szolgáltatási tevékenységhez kapcsolódott.

Kisebbszámú, de érkeztek bejelentések pl. a gépjárműjavítással, a gépjárműjavítással, az egészségügyi- és szociális ellátással, az oktatással, és a közigazgatással összefüggésben.

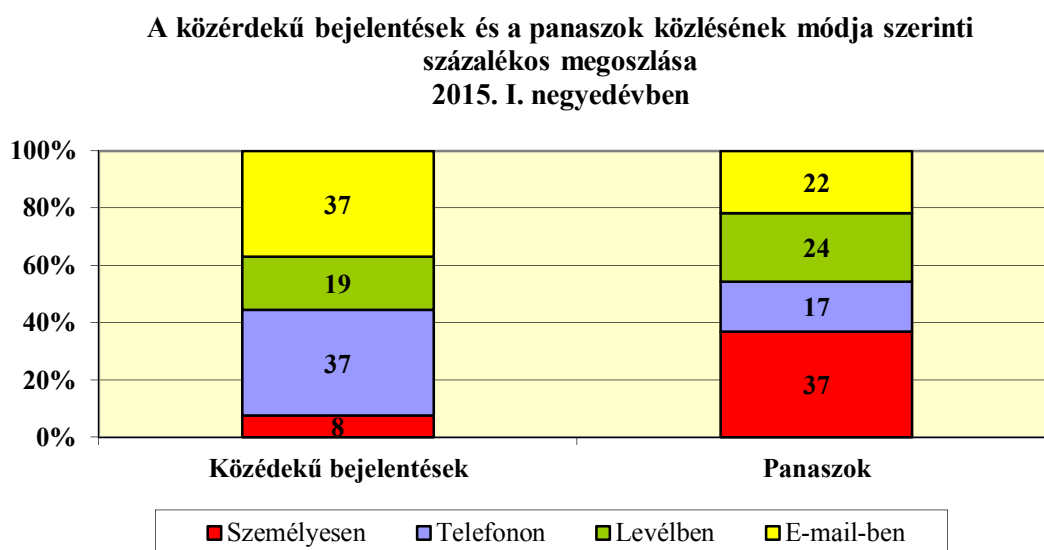
5.3. A közérdekű bejelentések és panaszok közlésének módja

A közérdekű bejelentések, panaszok közlésmódjának százalékos megoszlását a 11. ábra mutatja.

Az előző évhez hasonlóan a közérdekű bejelentéseket leggyakrabban telefonon (37 %) vagy elektronikus levélben (37 %), illetve levélben (19 %), ritkábban személyesen (8 %) tették meg.

A panaszokat leginkább személyesen (37 %), vagy levélben (24 %) ritkábban elektronikus levélben (22 %), illetve telefonon (17 %) közölték.

11. számú ábra

5.4. A bejelentő személye

A vizsgált időszakban továbbra is jellemző volt, hogy a közérdekű bejelentéseket, panaszokat magánszemélyek nyújtották be (91,6 %). Áttétellel érkeztek bejelentések a munkavédelmi felügyelőségekre az NGM Munkafelügyeleti Főosztályától (2,5 %), a kormányhivataloktól (2,7 %), és a társhatóságoktól (3,2 %).

A jelentési időszakban beküldött összesen 440 db bejelentésből jelentős számú, 160 db (36,7 %) névtelen volt.

A névtelen bejelentések kivizsgálásától továbbra sem lehetett eltekinteni, mert nagy számban megalapozottak voltak és valós munkavédelmi problémákat vetettek fel.

5.5. A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok

A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok jellemzése, különösen a bejelentések megalapozottsága vagy annak hiánya, illetve a bejelentés eredménytelen kivizsgálásának okai alapján:

5.5.1. Megalapozottság, irányultság

A közérdekű bejelentések és panaszok megalapozottságát vizsgálva elmondható, hogy a megkeresések általában csak részben voltak megalapozottak. Kevésbé volt jellemző a teljes mértékben megalapozott bejelentés, illetve a teljesen megalapozatlan.

Az ellenőrzések során számos esetben találtak a felügyelők más, a bejelentésben nem jelzett munkavédelmi hiányosságot, szabálytalanságot is melyre intézkedést tettek.

A megalapozatlan bejelentések hátterében általában valamilyen egyéni munkavállalói sérelem (pl. munkaviszony megszüntetése) állt.

A panaszok egy része munkaügyi szabálytalanságokat is tartalmazott. Ezekben az esetekben a munkaügyi felügyelőkkel közös vizsgálat keretében történt a helyzet feltárása és mindkét szakterület intézkedést tett a szabálytalanságok megszüntetésére.

5.5.2. Az eredménytelen kivizsgálások okai

A bejelentett esetekben az eredménytelen kivizsgálások okai általában a következők voltak:

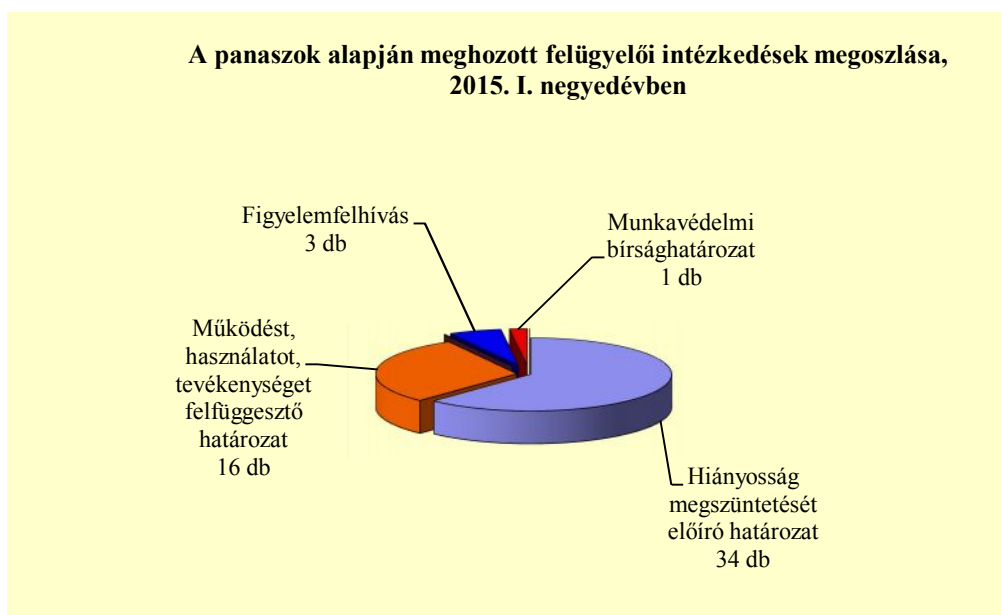
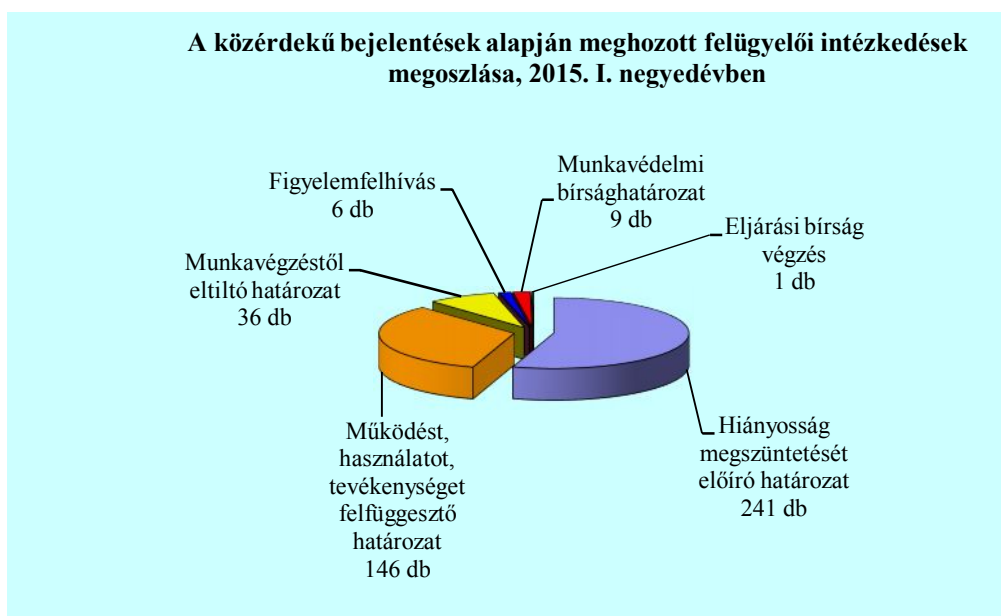
- hatáskör hiánya (pl. nem volt szervezett munkavégzés);
- a névtelen bejelentésekben gyakran nem nevezték meg a munkáltatót, illetve a munkavégzés helyét;
- a bejelentett építési munkaterületen nem volt munkavégzés, továbbá a munkáltató nem volt beazonosítható;
- a közérdekű bejelentő a közigazgatási hatósági eljárás során a bejelentését visszavonta;
- a közigazgatási hatósági eljárás alatt a munkáltató a szükséges intézkedéseket megtette, így a további intézkedés okafogyottá vált.

5.5.3. Intézkedések

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult eljárások eredményeként 2015. I. negyedévben összesen 493 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult vizsgálatokban kiadmányozott határozatok közül a hiányosságok megszüntetésére kötelező és az azonnali intézkedést fogatosító határozatok száma volt a meghatározó. Figyelemfelhívást összesen 9 esetben alkalmaztak a munkavédelmi felügyelők. Az azonnali intézkedést fogatosító 198 db határozathoz és a hiányosság megszüntetését előíró 275 db határozathoz képest mindössze 10 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására. Az érdemi munkavédelmi határozatoknak mindösszesen csak a 2,2 %-a volt a pénzbírságot (eljárási-, illetve munkavédelmi bírság) kiszabó.

A közérdekű bejelentések, ill. a panaszok nyomán indult munkavédelmi eljárásokban meghozott felügyelői intézkedések megoszlását a 12. és a 13. ábra mutatja.

2015. I. negyedévében a közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult munkavédelmi eljárások során összesen 20 000 Ft eljárási bírságot szabtak ki a munkavédelmi felügyelők, továbbá 1 160 500 Ft munkavédelmi bírságot róttak ki a munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervek igazgatói.

5. FŐMUNKAI DŰN KÍVÜL VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK

A 2015. I. negyedévében főmunkaidőn kívül 87 munkáltatónál végeztek a munkavédelmi felügyelőségek ellenőrzéseket. Ezeknek az ellenőrzéseknek a döntő többsége munkabaleset kivizsgálása érdekében történt, más esetben társhatóság felkérésére tartottak ilyen ellenőrzéseket.

6. MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK, FOKOZOTT EXPOZÍCIÓS ESETEK

a) Munkabalesetek

Az Mvt. 64. § (5) bekezdése, valamint az Mvt. végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 7. § (1) bekezdés szerint a munkáltató a súlyos munkabalesetet köteles azonnal bejelenteni a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatósági hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak, munkavédelmi hatóságnak.

A felügyelőségre történő bejelentés a munkáltatók kötelezettsége, melynek az esetek többségében eleget is tettek, előfordult azonban, hogy – főként fekete foglalkoztatás esetén – a bejelentés a rendőrség részéről érkezett.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2015. I. negyedévben 32 – közúti baleseti eseményeket is tartalmazó – súlyos munkabaleseti eseményt jelentettek a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak, egy esetben kezdeményeztek törlést.

A 31 bejelentett súlyos munkabaleset közül 14 halálos, 10 életveszélyes, 4 súlyos csonkolásos, valamint 3 egyéb súlyos baleseti esemény volt. A munkabalesetek nagy részében még folyamatban van közigazgatási eljárás, sok esetben még nem készült el a munkabaleseti jegyzőkönyv, így a bejelentett és a később feldolgozott munkabaleseti adatok a vizsgálatok eredményétől függően eltérhetnek.

A tárgyidőszakban bejelentett súlyos munkabaleseti események közül a legjellemzőbb baleseti okokat a *4. számú táblázat* tartalmazza:

Baleset típusa	Baleseti bejelentések száma	Törlés kezdeményezése	Töröltek nélkül	A bejelentett baleseti események megoszlása a baleset súlyossága szerint				
				Halálos	Életveszélyes	Súlyos csonkolásos	Maradandó károsodás	Szem-sérülés
Állat támadása	1	0	1	0	1	0	0	0
Betemetés	3	0	3	3	0	0	0	0
Csonkolás	4	0	4	0	0	4	0	0
Gázolás	2	0	2	1	1	0	0	0
Közúti	4	0	4	4	0	0	0	0
Leesés	6	0	6	2	3	0	1	0
Összenyomás	2	0	2	0	2	0	0	0
Ráesés	2	0	2	2	0	0	0	0
Roncsolás	1	1	0	0	0	0	1	0
Szem-sérülés	1	0	1	0	0	0	0	1
Támadás	3	0	3	1	2	0	0	0
Ütés	2	0	2	1	0	0	1	0
Vágás	0	0	0	0	0	0	0	0
Vasúti	1	0	1	0	1	0	0	0
Összesen	32	1	31	14	10	4	3	1

b) Foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek

A 2015. I. negyedében a munkavédelmi hatósághoz 73 foglalkozási megbetegedés gyanút és 54 fokozott expozíciós esetet jelentettek be. A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint a kivizsgált bejelentéseket a vizsgálati dokumentációval együtt a felügyelőségek továbbították az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztifőorvosi Hivatal Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részére a bejelentés teljes körűségének, és szakmai megalapozottságának elbírálása céljából.

A 2014. év azonos időszakában bejelentett foglalkozási betegség gyanús esetek száma megegyezik az ideai első negyedévi esetszámmal.

Az ágazati bontásban megadott adatokból kitűnik, hogy a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús eset - az összes bejelentett eset 35.6%-a - a bányászat területéről érkezett (kizárólag Baranya megyéből), mely döntően az egykori bányászok szilikózis megbetegedés gyanújának magas számából adódik. Továbbra is jelentős számú (32.8%) bejelentést küldtek a feldolgozó ipar területéről. A humán-egészségügyi és szociális ellátásból a bejelentések 9.5%-a érkezett. A korábbi évekhez képest megemelkedett az erdőgazdaságból érkező bejelentések száma, mely a Somogy megyéből tömegesen jelentett Lyme- kóros eseteknek köszönhető.

Az előző év azonos időszakához hasonlítva továbbra is a kémiai kóroki tényezők által okozott foglalkozási megbetegedések gyanúja (55.4%) fordult elő leggyakrabban, ezt követték a biológiai kóroki tényezők, és a nem optimális igénybevétel, pszichoszociális és ergonómiai

tényezők (17.6%) miatt tett bejelentések (5. számú táblázat). Az összes bejelentés 9.4 % történt fizikai kóroki tényezők miatt.

5. számú táblázat

Bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanúját feltételező esetek alakulása kóroki tényezők szerint					
2015. I. negyedév					
	Kémiai kóroki tényezők (fő)	Fizikai kóroki tényezők (fő)	Biológiai kóroki tényezők (fő)	Nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (fő)	összes bejelentett eset
Budapest	3		1	1	5
Baranya	21	4	1	4	30
Bács-Kiskun				1	1
Békés	1				1
Borsod-A.-Z.			1		1
Csongrád			2	1	3
Fejér	1	1		1*	3*
Győr-M.-S.				1	1
Hajdú-Bihar	2				2
Heves					
Komárom-E.	1				1
Nógrád		1			1
Pest	1				1
Somogy			7	1	8
Szabolcs-SZ.-B.					
Jász-N.-SZ.	11		1	3	15
Tolna					
Vas					
Veszprém		1			1
Zala					
Összesen	41	7	13	13	74*

Az összes bejelentett fokozott expozíciós eset döntően a feldolgozóiparból és a gépgyártás (egyéb ágazat) területéről érkezett.

A fokozott expozíciós eset 70.4%-át zaj miatt jelentették (31 dolgozót egy munkáltató jelentette be Somogy megyéből), 7 dolgozót jelentett egy munkáltató növényvédő szer okozta fokozott expozícióval Baranya megyéből, egy munkáltató 5 dolgozójánál mutattak ki ólom fokozott expozíciót Jász-Nagykun-Szolnok megyében, és 4 dolgozót jelentettek be nikkel okozta fokozott expozícióval Fejér megyéből. (6. számú táblázat).

Bejelentett fokozott expozíciós esetek alakulása kóroki tényezők szerint							
2015. I. negyedév							
	Zaj (fő)	növényvédőszer (szerves foszforsav- észter tartalmú)	Benzol (fő)	Ólom (szervetlen) (fő)	Nikkel (fő)	Xilol (fő)	összes bejelentett eset
Budapest	2						2
Baranya	1	7					8
Bács-Kiskun							
Békés							
Borsod-A.-Z.							
Csongrád							
Fejér					4		4
Győr-M.-S.							
Hajdú-Bihar							
Heves							
Komárom-E.	1						1
Nógrád							
Pest							
Somogy	31						31
Szabolcs-SZ.-B.							
Jász-N.-SZ.				5			5
Tolna							
Vas							
Veszprém	3						3
Zala							
Összesen	38	7		5	4		54

A fokozott expozíciós esetek száma a korábbi évek azonos időszakához képest jelentős emelkedést mutat (2013. azonos időszakában 10 fokozott expozíciót jelentettek be, 2014-ben 6-ot), mely a tömeges bejelentésekből adódik.

7. TANÁCSADÁS TAPASZTALATAI, JELLEMZŐ TÉMAKÖREI

A munkavédelmi felügyelőségek részéről 2015. I. negyedévében összesen 556 esetben történt információnyújtás. A tájékoztatásokra legtöbbször telefonon került sor. A tanácsadások megyei eloszlását tartalmazza a 7. számú táblázat.

7. számú táblázat

Megyei Munkavédelmi Hatóságok	Tanácsadások száma (db)	Kérdések száma (db)
Bács-Kiskun	27	47
Baranya	22	67
Békés	74	304
Borsod-Abaúj-Zemplén	50	129
Csongrád	2	7
Fejér	11	21
Győr-Moson-Sopron	5	13
Hajdú-Bihar	0	0
Heves	16	21
Komárom-Esztergom	17	48
Nógrád	1	1
Pest	8	20
Somogy	8	9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2	3
Jász-Nagykun-Szolnok	6	8
Tolna	1	8
Vas	45	90
Veszprém	7	18
Zala	17	41
Főváros	237	240
Összesen	556	1095

A Nemzetgazdasági Minisztérium Munkafelügyeleti Főosztálya által a hatósági munkától elkülönítetten működtetett Munkavédelmi Információs és Tanácsadó Szolgálathoz 2015. I. negyedévében 1 172 (db) megkeresés érkezett, ebből 1 156 fő telefonon, 16 e-mailben érdeklődött. A tájékoztatások során összesen 1 485 kérdés megválaszolására került sor. (8. számú táblázat)

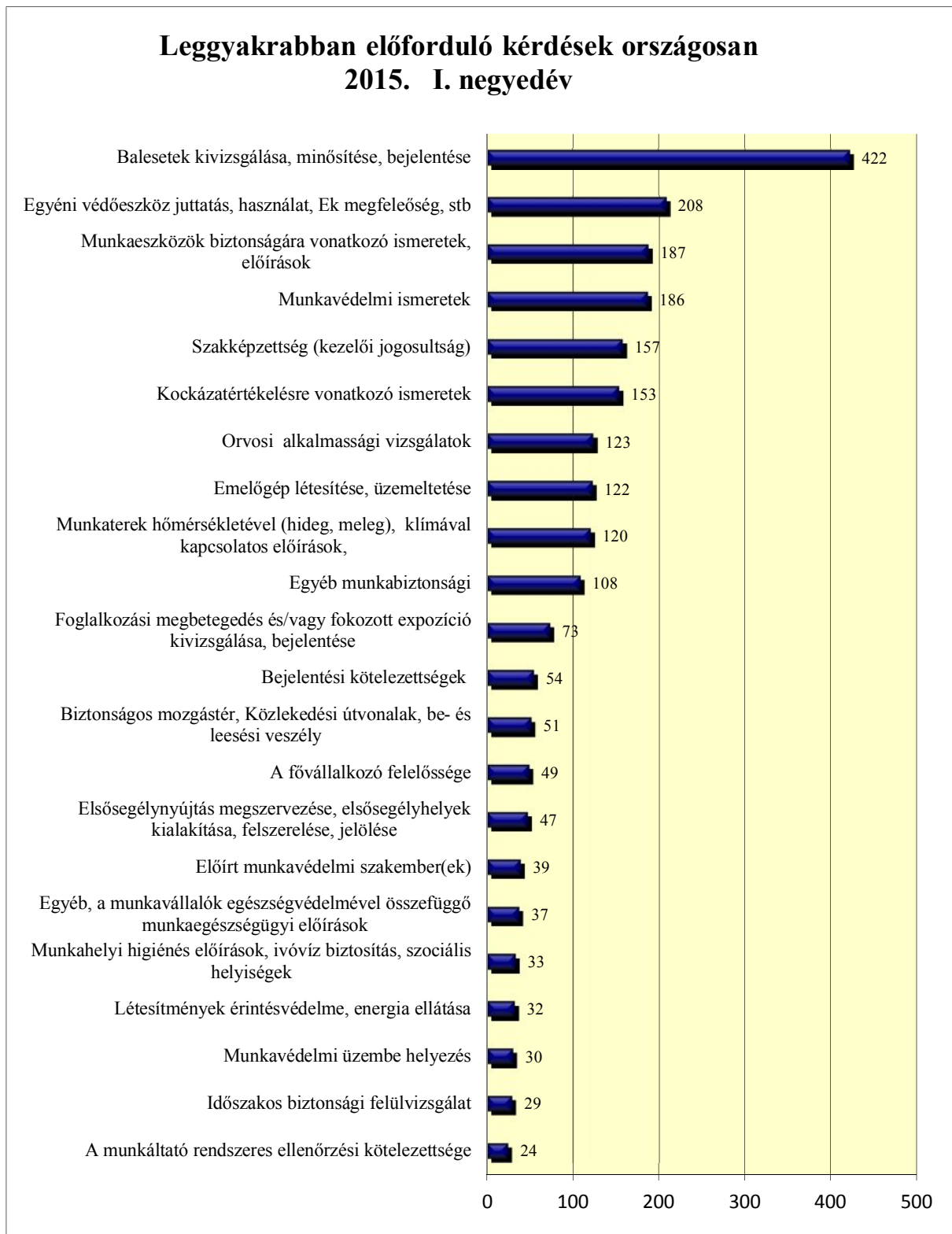
8. számú táblázat

Munkavédelmi Információs és Tanácsadó Szolgálat	Megkeresések száma (db)	Kérdések száma (db)
Telefonos	1 156	1 461
Írásos (e-mail, levél)	16	24
Összesen:	1 172	1 485

2015 első negyedéve során, a munkabiztonság területén a legtöbb kérdés a munkahelyen történt balesetek kivizsgálásával, a baleseti események minősítésével, a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltésével kapcsolatban merült fel. Az egyéni védőeszközökre vonatkozó ismeretekkel kapcsolatban is sokan kértek információt. Továbbra is sokan érdeklődtek a munkaeszközök

biztonságával kapcsolatban, valamint az építő- és anyagmozgató gépek kezelői képzése, jogosultsága iránt. (14. számú ábra)

14. számú ábra

9. EGYÉB TAPASZTALATOK

a Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók az ellenőrzések során együttműködőek, akárcsak a munkavállalók. A nagyobb munkáltatók általában készségesen, segítőkészen állnak a munkavédelmi ellenőrzésekhez, tudva, hogy közös érdekünk az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása. A kisebb, általában szabálytalanul foglalkoztató, a munkavédelmi követelményeket nem ismerő, és be nem tartó munkáltatók esetenként igyekeznek megakadályozni az ellenőrzés lefolytatását.

b Társhatósági közös ellenőrzések tapasztalatai

A 2015. I. negyedében lefolytatott közös ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellenőrzésben részt vett hatóságok között az együttműködés jó volt, a hatóságok egymás munkáját kiegészítve, egymást segítve dolgoztak.